

ІСТОРИЧНЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

Кирило-Мефодіївське братство • Практична робота за § 7

Місія дослідника

З'ясуй, яких змін прагнули кирило-мефодіївці, проаналізувавши програмні документи та історичні факти.

ДОСЬЄ: ЧОТИРИ ПОСТАТІ

К	Г	К	Ш
Микола Костомаров	Микола Гулак	Пантелеймон Куліш	Тарас Шевченко
історик, один з організаторів	службовець, учасник братства	письменник, організатор	поет, вплинув на ідеї братства

Увага: картки містять умовні графічні позначки, а не фотографічні портрети. За бажанням замініть їх на портрети з підручника або відкритих музейних джерел перед завантаженням.

1. ПАСПОРТ ОРГАНІЗАЦІЇ

Оберіть правильну відповідь.

Коли діяло Кирило-Мефодіївське братство?

☐ 1840–1843 рр.

☐ 1846 — березень 1847 р.

☐ 1848–1849 рр.

☐ 1856–1861 рр.

Де сформувалося братство?

☐ Київ

☐ Львів

☐ Одеса

☐ Харків

Ім'я та прізвище: _____ Клас: _____ Дата: _____

2. ХТО Є ХТО?

Установіть відповідність між діячем і характеристикою. Запишіть біля кожної характеристики відповідну літеру.

Діяч	Літера	Характеристика
1. Микола Костомаров	___	А. Поет, чиї твори справили сильний вплив на братчиків
2. Микола Гулак	___	Б. Історик, один з організаторів товариства
3. Пантелеймон Куліш	___	В. Службовець, один з організаторів
4. Тарас Шевченко	___	Г. Письменник, один з організаторів

3. ЧИТАЄМО ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО

Фрагмент зі Статуту Кирило-Мефодіївського товариства (адаптовано):

«Кожне слов'янське плем'я повинно мати свою самостійність... кожне плем'я повинно мати народне правління і дотримуватися повної рівності співгромадян».

Яку ідею відображає уривок?

☐ Підпорядкування всіх слов'ян одному царю

☐ Рівноправність народів і народне правління

☐ Збереження кріпацтва

☐ Заборона освіти

4. ОБЕРІТЬ ПРОГРАМНИЙ ДОКУМЕНТ

Який документ викладав історичне бачення минулого українців і закликав до подолання суспільної несправедливості?

☐ «Книга буття українського народу»

☐ «Енеїда»

☐ «Історія Русів»

☐ «Кобзар»

5. РОЗКОДУЙМО ПРОГРАМУ БРАТСТВА

Заповніть пропуски словами з довідки. Кожне слово використайте один раз.

Слова для довідки: кріпацтва • освіти • рівності • федерації

а) Братчики виступали за ліквідацію _____.

Відповідь:

б) Вони прагнули поширення грамотності та _____.

Відповідь:

в) Важливою ідеєю була _____ рівноправних слов'янських народів.

Відповідь:

6. ПРАВДА ЧИ НІ?

Позначте П, якщо твердження правильне, або Н, якщо неправильне.

Твердження	П	Н
Братчики виступали за ліквідацію кріпацтва.	☐	☐
Усі слов'янські народи, на їхню думку, мали втратити самостійність.	☐	☐
Вони прагнули поширювати освіту й грамотність.	☐	☐
Товариство було відкритою офіційною організацією імперії.	☐	☐

7. РОЗКЛАДІТЬ ІДЕЇ ЗА ГРУПАМИ

Віднесіть кожну ідею до відповідної групи. Запишіть номери тверджень у потрібну колонку.

☐ 1. Ліквідація кріпацтва	☐ 2. Національне відродження українців
☐ 3. Рівність громадян перед законом	☐ 4. Поширення грамотності й освіти
☐ 5. Самостійність слов'янських народів у федерації	☐ 6. Народне правління

Соціальні ідеї	Національні ідеї	Політичні ідеї
Номери: _____	Номери: _____	Номери: _____

8. КЛЮЧОВЕ ПОНЯТТЯ

Запишіть термін: об'єднання рівноправних держав або народів, які зберігають самостійність у спільному союзі, — це _____.

Відповідь:

9. РОЗТАШУЙТЕ ПОДІЇ В ХРОНОЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Позначте події цифрами від 1 (найраніша) до 4 (найпізніша).

Подія	№
Утворення таємної організації в Києві	—
Поширення програмних ідей і творів Шевченка	—
Донос О. Петрова та викриття братства	—
Арешти й покарання учасників	—

10. ЧОМУ ВЛАДА БОЯЛАСЯ БРАТСТВА?

Оберіть дві правильні відповіді.

☐ Братчики критикували самодержавство

☐ Вони прагнули зберегти кріпацтво

☐ Вони виступали за суспільну рівність і ліквідацію кріпацтва

☐ Вони підтримували безумовну владу імператора

11. ВІД КУЛЬТУРИ ДО ПОЛІТИКИ

Заповніть пропуски: Кирило-Мефодіївське братство стало спробою перейти від _____ діяльності до _____ вимог у національному русі.

Перше слово:

Друге слово:

12. ФІНАЛЬНЕ ІСТОРИЧНЕ ПОЯСНЕННЯ

Своїми словами поясніть: чого прагнули кирило-мефодіївці та чому їхні ідеї становили загрозу для Російської імперії? Напишіть 2-4 речення.

Ваша відповідь:

ПІДСУМОК ДОСЛІДНИКА

Я можу назвати ідеї братства, підтвердити їх історичним джерелом і пояснити значення організації для українського національного руху.

Самооцінювання: ☐ Мені все вдалося ☐ Потрібна ще практика ☐ Хочу дізнатися більше